

ΦΑΩΝ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΚΑΙ ΣΚΗΝΗΝ ΜΙΑΝ

Πρόσωπα { ΣΑΠΦΩ
ΦΑΩΝ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὸν Λευκάδην· κάτωθεν ἐκτείνεται ὁμαλὴ ἡ θάλασσα. Μακρόθεν πλέουσι πρὸς τὴν Λευκάδα δύο Ἀθηναϊκαὶ τριήρεις. Ἡ Σαπφώ καθύπαικται ἐπὶ λίθου καὶ κρατοῦσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς λύραν διὰ τῆς δεξιᾶς στηρίζει τὸ πρόσωπον αὐτῆς· καὶ θεωρεῖ τὴν θάλασσαν.)

ΣΑΠΦΩ

Χαῖρε πόησις, θύγατερ τοῦ ἔαρος καὶ τοῦ ἔρωτος· ἐθραύσθησαν πᾶσαι αἱ χορδαὶ τῆς καρδίας μου καὶ δὲν δύναμαι πλέον νὰ ψάλλω.

(Κρούει παταγωδικῶς τὴν λύραν καὶ ψάλλει.)

Ἡ μουττα φεύγει τ' ὄμμα τὸ κλαῖον·
Σαπφώ, νὰ ψάλλῃς ἀδυνατεῖς.
Ὅταν τὸ χεῖλος σιγήσῃ πλέον
πρὸς τί νὰ ζήτῃ ὁ ποιητής;

(Ἐμφανίζεται ὁ Φάων κρατῶν τόξον.)

Φάων;

ΦΑΩΝ

Εἶδες τὴν δορκάδα διερχομένην ἐν-
τεῦθεν, Σαπφώ;

ΣΑΠΦΩ

Ὅχι· δὲν εἶδον τὴν δορκάδα.

(Ὁ Φάων ἀπομακρύνεται.)

Φάων, ἀναχωρεῖς;

ΦΑΩΝ

Ζητῶ νὰ εὔρω τὰ ἴχνη της.

ΣΑΠΦΩ

Ἀλλὰ μέινε ὀλίγον μετ' ἐμοῦ, Φάων.

ΦΑΩΝ

(Πλησιάζων καὶ ἀποθέτων τὸ τόξον.)

Ἐστω, μένω· αὔριον πρόκειται ν' ἀ-
ναχωρήσω καὶ ἴσως διὰ παντὸς ἐκ τῆς

Λευκάδος, ὥστε δίκαιον εἶναι νὰ σὲ ἀ-
ποχαιρετίσω σήμερον.

ΣΑΠΦΩ (ἀνατινασσομένη)

Ἀναχωρεῖς; (γελῶσα μετὰ πικρίας)
καὶ δίκαιον εἶναι νὰ μὲ ἀποχαιρετίσης!
Ἀλλ' ὅταν οἱ ἄνδρες δὲν ἔχωσι καρδίαν,
ἔχουσι τὴν εἰρωνίαν ἀντὶ καρδίας εἰς
τὰ στήθη των.

ΦΑΩΝ

Τὴν εἰρωνίαν καταλείπω εἰς τὰ μει-
ράκια, ἐκτὸς αὐτῆς ἡ εἰλικρίνεια περιε-
βλήθη τὸ ὄνομα τῆς εἰρωνίας.

ΣΑΠΦΩ

Ἀναχωρεῖς . . . καὶ πότε θὰ ἐπι-
στρέψῃς;

ΦΑΩΝ

Ἀγνωστον.

ΣΑΠΦΩ

Καὶ . . . διατὶ ἀναχωρεῖς;

ΦΑΩΝ

Ἐκουράσθην εἰς Λευκάδα μένων.

ΣΑΠΦΩ

Ἀναχωρεῖς . . . ἔστω, ἀπελθε· ἀλλὰ
τὸ βλέπεις θ' ἀποθάνω, ὅταν μείνω ἐπὶ
τῆς Λευκάδος μόνη· θ' ἀποθάνω. ὦ!
ἂν ἐγνώριζες πῶς δύναται νὰ ἀγαπή-
σῃ ἡ γυνή! Σεῖς οἱ ἄνδρες δὲν ἀγα-
πᾶτε· ἔχετε ἐνθουσιασμόν πολὺν, καὶ
εὐαισθησίαν ὀλίγην· ἔχετε τὴν εὐαισθη-
σίαν τοῦ νοῦς καὶ ὄχι τῆς καρδίας.
Ἀλλ' ἡ γυνή . . . ἡ ταλαίπωρος· αὐτὴ
ὅταν ἀγαπᾷ, τετέλεσται· ἀναπνέει καὶ
ζῇ δι' ἐν μόνον ὄν· καὶ ἐνίοτε ἀπαντᾷ
τὸν Φάωνα.

ΦΑΩΝ (κάτωχρος).

Πῶς ἀγαπᾷ ἡ γυνή τὸ γνωρίζω,
Σαπφώ.

ΣΑΠΦΩ

Ἀδύνατον. Καὶ μάλιστα σὺ ὅστις
οὐδέποτε ἠγάπησας. Θ' ἀναχωρήσης,
Φάων . . . ἀλλὰ ὥς ἀντιπρόσωπόν σου
εἰς τὰς μακρὰς ἡμέρας καὶ τὰς μακρὰς
νύκτας ἄφες με μίαν λέξιν, μόνον λέξιν
μίαν καὶ ἐν φίλημα· εἶπέ με ὅτι μ' ἀ-
γαπᾷς, Φάων, ἔστω καὶ ψευδῶς.

ΦΑΩΝ

Αἰωνίως ἢ ποιήσεις· ἐπεδίωξας ἐπίτηδες ἔρωτα ἀτυχῇ; Λέγουσιν ὅτι οἱ ποιηταὶ πάσχοντες ψάλλουσιν, ὠραιότερον ὕπως αἱ τυφλωθεῖσαι ἀηδόνες. Διὰ τοῦτο μὲ ἠγάπησας, Σαπφώ;

ΣΑΠΦΩ

Δὲν σ' ἐμποδίζω πλέον· δύνασαι ν' ἀπέλθης· ἡ ἀδιαφορία εἶναι προκριτότερα τῆς φοβερᾶς αὐτῆς χλεύης· ἀδιαφόρει πρὸς τὴν ὀδύνην μου, ἀλλὰ μὴ νόμιζε αὐτὴν ὡς προσωπεῖον.

ΦΑΩΝ

Ὅχι, ὡς προσωπεῖον· ἄπαγε. Ἄλλ' ἐπεδίωξας τὴν ὀδύνην, καὶ τὰς συγκινήσεις αὐτῆς.

ΣΑΠΦΩ

(ρίπτουσα τὴν λύραν).

Ἄλλ' ἔπαυσα νὰ ψάλλω πλέον· κατεβλήθην· δὲν ὑπάρχει τίποτε καλὸν πλέον δι' ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον αὐτόν· καὶ οἱ ῥυάκες καὶ τὰ ἄνθη, καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα καὶ πᾶν τὸ ὠραῖον μὲ ἐνθυμίζει σὲ καὶ τὴν συμφορὰν μου, Φάων.

ΦΑΩΝ

Εἶναι λοιπὸν φοβερὸν ν' ἀγαπᾷ τις χωρὶς ν' ἀγαπᾶται;

ΣΑΠΦΩ

Ἐρώτησον τὴν Ἀφροδίτην ποίαν ποινὴν ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἀσπώνδους πολέμους αὐτῆς. Ὁ Τάνταλος εἶναι μυριάκις εὐτυχέστερος τοῦ ἀγαπῶντος καὶ μὴ ἀγαπωμένου. Καὶ εἶθε . . . ὡς ἐλεημοσύνην σὲ ζητῶ ἐν φίλημα, εἰπέ με ὅτι μ' ἀγαπᾷς.

ΦΑΩΝ

Οὐδέποτε ἐψεύσθην· ὁ ἔρως εἶναι ὁ ἀγνώτερος τῶν δεσμῶν, καὶ δὲν ῥίπτεται ὡς ἄθυρμα καὶ ὡς παιδιὰ.

ΣΑΠΦΩ

Ἄ! τέλος πάντων ὠμίλησας περὶ ἔρωτος· ἡ δύναμις αὕτη ἢ φοβερὰ ἤρχισε νὰ γεννᾶται εἰς τὰ στήθη σου; Πρόσεξε· εἶναι λίαν ἰσχυρὰ δύναμις, καὶ πάντοτε θραύει· θὰ θραύσῃ ἢ σὲ ἢ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷς. Καὶ . . . ποία εἶναι;

ΦΑΩΝ

Τίς σὲ εἶπεν ὅτι ἀγαπῶ; διότι ἀνέφερα τὴν λέξιν ἔρως;

ΣΑΠΦΩ

Εὐχαριστῶ, Φάων. Εἶμαι εὐτυχεστέρα, ὅταν γνωρίζω ὅτι ἡ καρδία αὐτῇ τὴν ὁποίαν λατρεύω δὲν ἐδόθη τοῦλάχιστον εἰς ἄλλην. Καὶ εὐχομαι νὰ μὴ ἀγαπήσῃ ποτέ· πρὸ πάντων νὰ μὴ πάθῃς τὸ πάθημά μου.

ΦΑΩΝ

Εἶναι λοιπὸν φοβερὸν ν' ἀγαπᾷ τις χωρὶς ν' ἀγαπᾶται;

ΣΑΠΦΩ

Ἐγὼ γνωρίζω!

ΦΑΩΝ (σαδαρῶς)

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ τι φοβερώτερον. Ἐὰν, Σαπφώ, σὲ ἠγάπων μὲ ἴσον ἔρωτα, εἰάν ἐξῶμεν εὐτυχεῖς, χωρὶς νὰ σκιάζῃ τὸν διαυγῆ οὐρανὸν ἡμῶν ἐν νεφύδριον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μέθης καὶ εὐτυχίας, ἤρχετο ἐν τέρας, γυνή, καὶ σοῦ ἀνῆρπαζε τὸν ἐραστήν;

ΣΑΠΦΩ

Θὰ ἔλεγον ἀρκεῖ δὲν ὑπῆρξα εὐτυχής; εὐδαίμων ὅστις καὶ μίαν ὥραν εὐδαιμονήσῃ!

ΦΑΩΝ

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος σπεύδει πρὸς τὸ μέλλον καὶ ὄχι πρὸς τὸ παρελθόν καὶ ὅταν ἐκ τοῦ πολλοῦ φωτὸς μεταβῇ εἰς σκότος, τὸ σκότος φαίνεται φοβερώτερον. Τί ἤθελες εἰπεῖ, Σαπφώ, ἂν σὲ συνέβαινε τοιαύτη συμφορὰ; Ὅποιαν ποινὴν θὰ ἐπέβαλες εἰς τὸ δν τὸ ὁποῖον ἀνῆρπασε τὴν εὐτυχίαν σου;

ΣΑΠΦΩ

Θὰ ἐσυγχώρουν τὴν γυναῖκα ὕπως συγχωρῶ σέ.

ΦΑΩΝ

Θὰ ἐσυγχώρεις! Βεβαίως ἡ συγγνώμη εἶναι εὐχερὲς ὅταν, οὐδεὶς σ' ἀδικῇ καὶ ὅταν δὲν σὲ ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ τῆς συγγνώμης. Πρὸ μικροῦ ἐφοβήθης μόνον μὴ ἀγαπᾷ ἄλλην καὶ τὸ βλέμμα ἤστρα-

ψεν ἐκ μίσους, ὅταν μὲ ἠρώτησας τ' ὄνομά της. Καὶ τοῦτο ἐνῶ οὐδεὶς δεσμός συνέδεσε ποτὲ καὶ ἐμὲ μετὰ σοῦ.

ΣΑΠΦΩ

Μὲ κατακρίνεις, διότι πολὺ σὲ ἠγάπησα;

ΦΑΩΝ

Ὅχι· δὲν κατακρίνω· καθὼς δὲν κατακρίνω ἐκείνον ὅστις ποτίζει βραδὺ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους θανατηφόρον δηλητήριον εἰς τὸν θραύοντα τὴν εὐτυχίαν δύο ὄντων ἀγαπωμένων.

ΣΑΠΦΩ

(ἀναλαμβάνουσα τὴν λύραν τῆς καὶ σπεύδουσα πρὸς τὴν ἄκρην τοῦ βράχου ψάλλει)

ὦ Φάων, χεῖρε μετὰ τοῦ βίου,
μόνον ὁ θάνατος δὲν πονεῖ,
δὲν ἔη τὸ ἀνθεῖς χωρὶς ἡλίου
καὶ χωρὶς ἔρωτος ἡ γυνή.
Ὅα λησμονήσῃς μετὰ βραχείας
στιγμᾶς τὴν τύχην μου συμφορὰν...
Ἀλλὰ ὅποτεν τῆς Ἰονίης
πλὴρς τὴν αἴουσαν τὴν ὕγρην,
ἐνῶ τὸ πλοῖον σπλίζα τὸ κῶμα
κ' αἱ καὶτα ψάλλουν ἄσμα γλυκὺ
μὴ λησμονήσῃς εἶναι τὸ μνῆμα
τῆς ταλαιπώρου Σαπφῶς ἐκεῖ.
Ἄγριον μνῆμα, στοιχείων κάλη,
πῶτος βραχύνμενος, ταραχῇ,
αἴσιον μόνον νὰ περιβάλλῃ
τὸν ἔρωτά μου τὸν δυστυχῆ.

(Καταθέτει τὴν λύραν καὶ θεωρεῖ τὸν Φάωνα)

Δὲν θὰ ἴδω πλέον ποτὲ τὴν φιλιτάτην αὐτὴν μορφὴν.

ΦΑΩΝ

Ἐνθυμεῖσαι τὸν Ἀθηνόδωρον; — Δὲν ἀπαντᾷς; (ἡ Σαπφὼ κύπτει τὴν κεφαλὴν.)
Ἀπορῶ πῶς ἔχεις τόσον εὐρείαν καρδίαν ἀντέχουσαν εἰς τασυῦτον πυρετώδεις ἐκάστοτε ἔρωτας.

ΣΑΠΦΩ (δακρύουσα.)

Ἐλεος, ὦ Φάων, ἔλεος.

ΦΑΩΝ

Ὁ Ἀθηνόδωρος ἐκεῖνος πρὶν σ' ἀπαντήσῃ ἠγάπα καὶ ἠγαπᾶτο θερμῶς. ἠγαπᾶτο ὑπὸ τῆς Δεαίνης, ἥτις χάριν αὐτοῦ ἐθυσίασε τὰ πάντα. Αἴφνης σὲ ἀπῆν-

τησε· τὸν ἐσαγήνευσας σὺ, Κίρκη, ἥτις, διότι δὲν αἰσθάνεσαι προσποιεῖσαι ἄριστα τὸν ἔρωτα. Ἀφοῦ ἔπαιξας μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τινα χρόνον, ἔπειτα... τί ἀπέγεινεν ὁ Ἀθηνόδωρος;

ΣΑΠΦΩ

(Βαίνουσα πρὸς τὴν ἄκρην τοῦ βράχου.)

Εἰσαι θηρίου!

ΦΑΩΝ (ἀπεθόστατα.)

Ἔχεις καιρὸν, κανεῖς δὲν σὲ βιάζει νὰ πέσῃς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπέκτησας πολλοὺς ἐραστὰς μέχρι σήμερον; ἀδιάφορον. Ὁ Ἀθηνόδωρος λοιπὸν ἀγνοεῖς τί ἀπέγεινεν; Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀγνοῶ τί ἀπέγεινεν ἡ Δεαίνα ἥτις ἐγκατελείφθη, ἥτις δὲν ἠγάπησεν ἢ μόνον τὸν Ἀθηνόδωρον καὶ ἥτις ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ.

ΣΑΠΦΩ

Ἀπάνθρωπε!

(Ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν.)

ΦΑΩΝ

Ἡ Δεαίνα εἶμαι ἐγὼ, Σαπφῶ, καὶ ἐξεδικήθην.

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ

ΛΑΖΑΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

ΚΑΙ

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΣΗΦ

(Ἐκ τῶν Impressions de voyage τοῦ Al. Dumas)

..... Ἐξητάσαμεν ἐν τοῖς προηγουνοῖς τὸν πολιτικὸν καὶ ἰδιωτικὸν βίον τοῦ Λαζαρόνου· εἶδομεν πῶς φέρεται πρὸς τοὺς ξένους, καὶ πῶς πρὸς τοὺς συμπολίτας του· ὑπολείπεται νὰ ὁμιλήσωμεν ἤδη περὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν.

Μοναχὸς τις, ποιοσδήποτε, ἔρχεται εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ ἐπιβαίνει ἐπὶ μιᾷς λέμβου.